

Bergen kommune
Plan- og bygningsetaten
Allehelgens gate 5
5020 Bergen

Bergen, 28.10.2018

Innspill til begrenset høring om KPA:

Omgjøring av B-områder til LNF er et nødvendig grep i KPA 2018

Oppsummering

Å ta vare på grønne lunger og friluftsområder er viktig både for naturmangfoldet, klimaet, friluftslivet og folkehelsen. Å ta vare på matjorden sikrer mulighetene for lokal, kortreist og klimavennlig mat. Naturvernforbundet Hordaland støtter derfor byrådets forslag om å gjøre om 7132 dekar med byggeland til LNF-områder, og mener dette er avgjørende om Bergen skal bli en attraktiv og grønn gå- og sykkelby.

Bakgrunn

Behovet for planmessig tilnærming for å redusere nedbygging av viktige områder er det bred enighet om i bystyret. 22.11.2017 ble det vedtatt at det skal utredes hvorvidt arealregnskap skal utvikles for Bergen kommune for å kunne følge utviklingen i forhold til blant sårbar natur. Konteksten var Njaal Neckermanns interpellasjon om arealnøytralitet.

Samarbeidsrådet for biologisk mangfold, SABIMA, fronter arealnøytralitet som en forutsetning for å stanse tap av naturmangfold i Norge¹. Arealendringer er i dag den største driveren av tap av naturmangfold ikke bare i regnskogen, men også i Norge. Vi må å ta vare på så mye som mulig av de grønne områdene som er igjen. Dette er også viktig i et klimaperspektiv: Økosystemer som skog, myr og våtmarksområdet lagrer både store mengder karbon, i tillegg til at de binder store mengder vann, som bidrar til å dempe effektene av for eksempel flom.

Når man kombinerer disse punktene med de nedjusterte befolkningsprognosene og de statlige retningslinjene som blant annet skal bidra til boligutbygging, og som ikke bidrar til økning i privatbilisme, så gir konklusjonene i KPA 2018 om B-områdene mening.

Dersom plan skal være et retningsgivende verktøy for byutviklingen, så må planen følge opp målsetningen for samfunnsutviklingen om gåbyen Bergen, med viktige blå-grønne sammenhenger. Naturvernforbundet Hordaland støtter det som må bli den naturlige

¹ <https://www.sabima.no/et-arealnøytralt-norge/>

konsekvensen, nemlig en strammere arealforvaltning som sikrer at vi bygger tettere og bruker arealene smartere.

Flere av B-områdene, blant annet på Dyngeland og Haukås, har areal med matjord. I Haukås finner vi også et av de viktigste gjenværende områdene for biologisk mangfold i kommunen, med artsrike våtmarksområder, og et av vipenes siste hekkeområder. I Haukåsvassdraget finner vi også den truede elvemuslingen som Norge har et spesielt ansvar for å ta vare på.

En omgjøring av arealformål til LNF er i samsvar med kommunens Klima- og energihandlingsplan for «*Bergen kommune skal, så langt det er mulig, skjerme matjord og eksisterende myrer for utbygging.*» Kommunens handlingsplan for landbruk har også klare mål om for å bevare jordbruksareal «*Bergen kommune vil ta vare på arealene slik at landbruksnæringen i samarbeid med byens øvrige befolkning kan sikre kortreist mat av god kvalitet, ta vare på og videreutvikle kultur, landskap og identitet for Bergen by*». Det er også i tråd med nasjonal målsetning å styrke jordvernet.

Bergen kommune avsluttet i 2016 et omfattende arbeid med å kartlegge kommunens friluftslivsområder. Omgjøring av B-områdene vil også bidra til bedre ivaretagelse av de kartlagte verdiene i mange områder. Som eksempelvis Vårheia (B43) som er verdsatt som et svært viktig område. Friluftsliv er en viktig bidragsyter til en sunnere kommuneøkonomi. Vista Analyse (2016) anslår at det er 80 milliarder kroner å hente ut i gevinst årlig ved å få flere ut i aktivitet – og peker på at friluftsliv er den enkleste måten å få flere i aktivitet.²

Når man skal fortette er det viktig å tenke kvalitet og behov både for mennesker og annet naturmangfold. Grønne områder som isolert sett kan ha mindre naturverdier, kan ved nærmere vurderinger basert på økologisk funksjon i et nettverk, spille en viktig rolle basert på sin lokasjon mer enn sine iboende egenskaper.

Nærhet til friluftsområder er viktig for hvor aktive vi er (Helsedirektoratet 2015).³ Dette understrekes i den helhetlige satsingen på hverdagsfriluftslivet i nasjonal, regional og kommunal arealplanlegging, f.eks. gjennom Miljødirektoratets nærmiljøatsing, og nasjonale retningslinjer for kommunale grønstrukturplaner som fastslår at det bør være mindre enn 500 meter fra bolig til nærmeste grøntområde eller turveinett ([Stortingsmelding friluftsliv 2016](#) og [Handlingsplan for friluftsliv 2018](#)).

Ivaretagelse av nærfriluftsområder, ferdselsårer/smug og smett og barnetråkk er derfor viktig både for å stimulere til økt aktivitet og mindre bilbasert hverdag. Gåbyen Bergen treger tettere bebyggelse, men også ivaretagelse av den nære naturen slik at ikke friluftslivsaktivitet blir bilbasert.

² <https://www.norskfriluftsliv.no/wp-content/uploads/2016/09/VA-rapport-2016-36-Friluftslivets-samfunns%C3%B8konomiske-verdier.pdf>

³ <https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/991/Fysisk%20aktivitet%20og%20sedat%20tid%20blant%20voksne%20og%20eldre%20i%20Norge%202014-15.pdf>

Et eksempel på viktigheten av de nærområdene, er B2 som inkluderer grøntområde ved Hordvikneset, som i kommunens kartlegging er verdsatt som et viktig friluftslivsområde. Det omtales som et område med blandingsskog og åpen mark og inkluderer områder som er mye brukt av lokal barnehage og skole.

På bakgrunn av dette, støtter Naturvernforbundet Hordaland forslaget om at 7132 dekar med B-områder gjøres om til LNF-områder i KPA2018.

Med vennlig hilsen

Naturvernforbundet Hordaland ved

Gabriel Fliflet

Leder

Synnøve Kvamme

Saksbehandler